

- визначення інформаційної бази та її часових горизонтів;
- постановка мети та завдань проведення аналізу;
- визначення напрямів діяльності підприємства як об'єкта аналізу, які будуть складовими при розрахунку інтегрального показника, який визначає ефективність діяльності підприємства та управління ним, її перспективи, рівень ризикованості;
- вибір форми представлення кінцевої інформації (розрахунок абсолютного значення інтегрального показника, побудова порівняльної таблиці тощо);
- підбір методики надання пропозицій щодо впровадження у діяльність підприємства заходів для забезпечення отримання результату комплексного фінансового аналізу.

2. Визначення процедур для здійснення первинної обробки висновків та консолідації вхідної інформації фінансового характеру:

- проведення групування інформаційних джерел та визначення об'єктів спостереження;
- формування фінансових показників та коефіцієнтів;
- обґрунтування обраних способів обробки вхідної інформації.

3. Забезпечення технічного проведення методики аналізу:

вибір методики комплексного аналізу;
визначення задіяного інструментарію.

4. Представлення та пояснення отриманих висновків після обробки вхідної інформації.

5. Визначення можливих сценаріїв щодо майбутнього тренда фінансово-господарської діяльності підприємства.

Якість комплексного фінансового аналізу залежить від того якою саме буде інформаційна база аналізу, тому вона повинна відповідати таким вимогам: відповідність меті аналізу; повнота та достовірність; зіставлення; інформативність; цілісність; порівняння у часі та просторі.

Комплексний фінансовий аналіз суб'єкта господарювання є універсальним та надзвичайно необхідним інструментом при дослідженні його фінансового потенціалу. На основі отриманих результатів можна підвищити ефективність управління діяльністю підприємства.

УДК 378.011

Тетяна Винник, к.е.н., доцент

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ДО ПИТАННЯ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Tetiana Vynnyk

ON THE PROBLEM OF THE HIGHER EDUCATION REFORMING

Розвиток суспільства будь-якої країни, в тому числі України, залежить, насамперед, від рівня освіченості громадян, зокрема від доступності та якості отриманої ними освіти.

В Україні динаміка мережі ВНЗ і кількість студентів є ознакою переходу до масової вищої освіти. У розвинених країнах такий підхід відбувся за схемою «якісна вища освіта для деяких → освіта нижчої якості для всіх → якісна освіта для багатьох → якісна освіта для всіх». Щодо нашої держави, то українська система забезпечення

якості сягає корінням в радянське минуле, коли контроль над якістю освіти здійснювався адміністративно-командними методами, оскільки споживачем послуг освіти, єдиним споживачем, була держава. Відтак, в українській системі освіти до сих пір побудовані ті елементи, які були створені ще за умов адміністративного управління (за радянських часів) – формальні процеси і процедури. Європейська система освіти, навпаки, формувалася в умовах природного вибору, коли вимоги до якості освіти висувалися безпосередніми споживачами освітніх послуг – роботодавцями, студентами, державою.

Загалом вищу освіту умовно можна розділити на загальну, що передбачає формування знань та навичок, які на певному етапі розвитку суспільства є потрібними всім індивідам, незалежно від характеру їхньої зайнятості, і фахову – знання і навички, потрібні індивідам у взаємозв'язку з їхньою майбутньою або вже здійсненою трудовою діяльністю. Сьогодні набуті у вищому навчальному закладі знання розцінюються лише як базові, а практична підготовка молодих фахівців, на думку потенційних роботодавців, не відповідає умовам ринку – перманентному зростанню потоку інформації та, відповідно, постійному процесу оновлення знань – за оцінками експертів, не пройде і 10 років, як близько 80% нині використовуваних технологій і обладнання застаріє, а чотири з п'яти працівників будуть мати освіту, здобуту 10 років тому.

Вирішення вказаних проблем знаходиться у площині інтеграції роботодавця (замовника) у навчальний процес, що можливо досягнути шляхом його активного залучення у систему вищої освіти (визначення обсягів у фахівцях певного рівня та якості підготовки, орієнтуючись на перспективу, проведення профорієнтаційної роботи, участь у формуванні контингенту, спільна розробка навчальних програм, створення навчально-методичного забезпечення, викладання окремих спецкурсів, організація практичного навчання, робота в екзаменаційних комісіях, участь в проведенні спільних культурно-виховних заходів), що сприятиме отриманню висококваліфікованих фахівців, здатних виконувати роботу одразу після закінчення навчання відповідно до потреб роботодавця.

Щодо доступності вищої освіти, то її можна охарактеризувати як сукупність реальних умов забезпечення рівних можливостей для здобуття вищої освіти індивідами, незалежно від їхнього економічного становища. Проблема нерівності доступу до вищої освіти розглянута і визначена як:

- правова нерівність, під якою розуміють нерівність прав, закріплених на законодавчому рівні;
- соціально-економічна нерівність як неоднаковість доступу до освіти чи досягнень в системі освіти, обумовлена соціально-економічними характеристиками різних груп людей;
- нерівність, пов'язана із відмінностями в якості освіти на попередніх ступенях навчання, перш за все, розбіжностями в якості навчання в школі.

Одним із найвагоміших важелів забезпечення доступності вищої освіти є, власне, подолання соціально-економічної нерівності, зокрема зниження фінансових бар'єрів. Однак сьогодні, через дефіцит бюджетних коштів та низьку платоспроможність населення, вища освіта залишається недоступною для більшості. Так, згідно результатів проведеного опитування 79,4% респондентів вказали, що причиною неможливості отримання якісної вищої освіти є необхідність плати за навчання, для 30,6% одним із факторів, що стримує бажання здобувати вищу освіту є недостатність фінансової підтримки зі сторони сім'ї на період навчання, 27,0% опитаних незадоволені розміром стипендій, а 19,7% потенційних студентів вважають, що відсутність кредитів для отримання вищої освіти є перешкодою як для студентів, так і для ВНЗ.

В умовах низького рівня добробуту значної частини населення слід подбати про пошуки додаткових джерел фінансування освітніх витрат. Науковці та практики говорять про сімейні кредити на освіту, студентські позики, гранти, пільги для навчання залежно від доходів сім'ї, але реалізація вказаних заходів стримується, насамперед, відсутністю відповідної законодавчої бази, обмеженістю кількості грантів, доступних до виконання, дороговизною банківських позик поряд із низьким рівнем зацікавленості банківських установ у кредитуванні освіти.

Альтернативним способом фінансування навчання, на нашу думку, може стати краудфандінг (англ. crowdfunding, crowd — «натовп», funding — «фінансування») чи спільнокошт – співпраця людей, які добровільно об'єднують свої гроші або інші ресурси разом, щоб підтримати зусилля інших людей або організацій. Фінансування за схемою краудфандінгу може виконувати різні функції – допомога постраждалим від стихійних лих, підтримка політичних кампаній, фінансування стартап-компаній та малого бізнесу, створення вільного програмного забезпечення тощо. Для стартування збору коштів обов'язково задекларовується мета, визначається ціна її досягнення, а розрахунок усіх витрат, як і власне процес збору коштів є транспарентними, знаходяться у вільному доступі. Важливим моментом також є те, що краудфандінг мінімізує роль посередників, зокрема, банківських установ, що посилює його економічну складову. Вперше в освітньому просторі ідею краудфандінгу втілює Девід Клейн, який, разом із партнерами, Майклом Таорміном та Джессіпом Шином, створив стартап-інкубатор, метою якого була допомога студентам МВА оплатити їх навчання шляхом залучення інвестицій від приватних інвесторів з наступним наданням кредитів на навчання за нижчими, ніж середньоринкові процентними ставками.

Таким чином, пропонуємо застосовувати краудфандінг для фінансування навчання окремих студентів, суть якого полягає у пільговому кредитуванні студентів за умови майбутнього повернення частини доходу (заробітної плати) роботодавцю (кредитору), що, з одного боку, забезпечуватиме ефективність процесу навчання, оскільки студент матиме фінансові зобов'язання перед кредитором, з іншого, гарантуватиме роботодавцю високоякісний кадровий резерв.

УДК 336.221

Тетяна Винник, к.е.н., доцент, Ігор Черній, ст. гр. БФ-31

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ЗЛИТТЯ ТА ПОГЛИНАННЯ В БАНКІВСЬКОМУ СЕКТОРІ УКРАЇНИ: ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Tetiana Vynnyk, Igor Cherniy

MERGERS AND ACQUISITIONS IN BANKING SECTOR OF UKRAINE: TRENDS AND PERSPECTIVES

Розвиток банківської системи детермінує концентрацію банківського капіталу як вагомого чинника ефективності, стабільності та конкурентоспроможності функціонування банків. Сьогодні у світі саме угоди зі злиття та поглинання («Mergers&Acquisitions», «M&A») є найбільш поширеною формою реорганізації фінансових установ, ключовою причиною посилення їх ролі в світовій економіці, зв'язування та централізації фінансового та промислового капіталів, що, власне, і формує сучасну архітектуру фінансових ринків.

Злиття – це операція, пов'язана із добровільним об'єднанням господарюючих суб'єктів у нову структуру з метою збільшення масштабів діяльності, внаслідок чого